

การพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด
ในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ
The Development of Academic Excellence
in Buddhist Charity Schools

พระมหาทวีศักดิ์ คุณธมฺโม (สระทองล้อม)
PhramahaThaweesak Gunadhammo (Srathonglom)^๑
วัฒน์ีย์ ปานจินดา Uttanee Panjinda^๒

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ผลการศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาทั้ง ๕ ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ คือ จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางวางแผนการประเมินและพัฒนาหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จัดส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเน้นบูรณาการ ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรม จัดประชุมอบรมครูก่อนออกนิเทศ ส่งเสริมให้มีการนิเทศเยี่ยมบ้านนักเรียน และประเมินผลการนิเทศเสมอ จัดประชุมวางแผนวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงโดยปราศจากอคติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลและประเมินผลโดยรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย จัดหลักสูตรให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง เน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่งเสริมให้มีการนิเทศและวัดและประเมินผลตามกิจกรรมให้เป็นไปตามโมเดล CLASM MODEL

คำสำคัญ : การพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

^๑ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย Buddhist Educational Administration, Educational Administration, Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand

^๒ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Faculty of Nursing, Siam University, Thailand

Abstract

Research Development of technical administration of the Charity School of Buddhist temples to excellence. purpose To study the technical management of the Charity School of Buddhist temples. To study the development of the academic administration of a charity school. In Buddhism Excellence The proposed management model academic measure of charity. In Buddhism Excellence Results of the study of academic administration of the Charity School of Buddhist temples in the top five is appropriate at a high level. The development of academic measure of charity. In Buddhism Excellence is learning to comply with. Core Curriculum Planning, evaluation, and development course And local curriculum Organizers encourage students to act on their own. The students have to analyze, synthesize and integrate the activities of teaching. Activities focus on integration Students involved with activities. Before the meeting, teacher training supervision. Encourage students supervised home visit. Evaluation and Supervision always Meeting planners downplayed authentic assessment. without prejudice Organized learning activities as part of the evaluation by the management style of the academic school of charity measure. Excellence Program includes corresponding core curriculum. Learner practice and participate in activities. Encourage the supervision and evaluation activities in accordance with the model CLASM MODEL.

Keywords : Development, Model of academic, Buddhist Charity Schools

๑. บทนำ

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เดิมใช้ชื่อว่า โรงเรียนราษฎร์ของวัด เกิดขึ้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ของวัด พุทธศักราช ๒๔๘๘ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ได้มีความพัฒนาด้านการดำเนินงานมาโดยตลอด แต่เนื่องจากในช่วงแรกๆ ได้รับอุดหนุนเหมือนโรงเรียนเอกชนทั่วไป และไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอนจากผู้ปกครองนักเรียนได้ สาเหตุจากผู้ปกครองนักเรียนร้อยละ ๙๕ มีฐานะยากจน จึงทำให้โรงเรียนบางแห่งต้องเลิกกิจการและบางแห่งก็ได้โอนกิจการให้รัฐบาล

ปีการศึกษา ๒๕๒๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ได้ออกนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๐ จึงได้เพิ่มเติมนโยบายการพัฒนาการศึกษาในด้านปริมาณว่า “จะส่งเสริมการจัดโรงเรียนราษฎร์การกุศลมากขึ้นเป็นพิเศษ”^๓ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้นำงบประมาณเหลือจ่ายมาส่งเสริมโรงเรียนที่อยู่ในโครงการ โดยจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด สื่อวิทยาศาสตร์และวิชาการ ตลอดจนได้ติดตามประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามแบบแผนที่วางไว้ โครงการทดลองนี้เป็นที่น่าพึงพอใจในระดับหนึ่ง ที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้รับการพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน

การจัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เพื่อช่วยเหลือชุมชนด้านการศึกษาและเผยแผ่ศาสนาธรรมสู่เยาวชนไทย จัดการศึกษาเพื่อการกุศลโดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนไทย เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนามีลักษณะเป็นโรงเรียนเอกชนที่วัดเป็นเจ้าของ และมีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาตโดยตำแหน่ง การบริหารโรงเรียนอยู่ในรูปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน การจัดการศึกษาแบบเรียนฟรี โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียมการเรียน รัฐให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายบุคคล ๑๐๐%^๔ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนากำหนดการจัดการศึกษามุ่งช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติอย่างแท้จริง

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ได้กำหนดหลักการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาของรัฐ

^๓ สำนักงานกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, **วาระการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔** กลุ่มและสมาคมโรงเรียนเอกชนของวัดในพระพุทธศาสนา, (พะเยา: สำนักงานกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, ๒๕๕๔), หน้า ๕. (เอกสารยืมเล่ม)

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗-๘.

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.๒๕๒๕ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

ดังนั้น การบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนาเป็นจุดเริ่มต้นของการชี้วัดผลการจัดการศึกษาที่ผลิตเยาวชนของชาติไปสู่โลกแข่งขันกันสูงในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ” ผลของการวิจัยจะทำให้ได้รูปแบบและวิธีการในการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน และเป็นแนวทางในการกำหนดแผนและนโยบายพัฒนาโรงเรียนการกุศลให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

๒.๒ เพื่อศึกษาการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ

๒.๓ เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ

๓. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method Research) โดยมีการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการทบทวน รวบรวม ศึกษาจาก ทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย

การศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ ๕ ด้าน ได้แก่ หลักสูตร จัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมการเรียน การนิเทศ และวัดผลประเมินผล

๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยสำหรับการสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) แบบมีโครงสร้างสำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และเป็นผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

๒) เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่หลักสูตร จัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมการเรียนรู้ การนิเทศ และวัดผลประเมินผล

๓.๓ ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สุ่มความเป็นเลิศ มี ๓ กลุ่มคือ

๑) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑.๑) การสัมภาษณ์เชิง (In-depth Interview) เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สุ่มความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และเป็นผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน ๒๔ รูป/คน

๑.๒) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และเป็นผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๒ รูป/คน เพื่อแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในบางประการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ได้การพัฒนาารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสุ่มความเป็นเลิศ ที่มีความสมบูรณ์

๒) เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility) ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสุ่มความเป็นเลิศ โดยใช้การสังเกต การสำรวจ และแบบสอบถามกับครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และเป็นผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน ๗๓ คน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับสำรวจสภาพความพร้อม เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ในการสร้าง การพัฒนาารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนาสุ่มความเป็นเลิศ

๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคกลาง ประกอบด้วย ๔ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนวัดบ้านโป่ง “สามัคคีคุณูปถัมภ์” ๒) โรงเรียนมัธยมวัดไทรราชูร์อุปถัมภ์ ๓) โรงเรียนอนุบาลวัดโชติทายการามสงเคราะห์ และ ๔) โรงเรียนอนุบาลวัดสนามชัย

๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๘ ถึง ธันวาคม ๒๕๕๙

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจะดำเนินการเป็น ๓ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาหลักการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนาและการพัฒนาวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย

ขั้นที่ ๑ การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านหลักการ และจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ ๒ สัมภาษณ์ การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ จากข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย

ขั้นที่ ๑ การศึกษาวิเคราะห์และกำหนดความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์การทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครู, ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา และเป็นผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา จำนวน ๕ รูป/คน

ขั้นที่ ๒ การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครู, ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา และเป็นผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา จำนวน ๘ รูป/คน เพื่อแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในบางประการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ได้การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ ที่มีความสมบูรณ์

ขั้นที่ ๓ วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ทุกปัจจัยที่จะมีผลต่อการพัฒนารูปแบบ

ขั้นที่ ๔ กำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ และดำเนินการแปลงให้เป็นวัตถุประสงค์สำหรับกรวางโครงสร้างแนวทางของการพัฒนารูปแบบ

ขั้นที่ ๕ กำหนดโครงสร้างแนวทางของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ และทดลองนำไปปฏิบัติ

ขั้นที่ ๖ กำหนดการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ

ขั้นตอนที่ ๓ การศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับสำรวจสภาพความพร้อม เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการใช้ การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ โดยใช้แบบสอบถามศึกษาความเป็นไปได้ใน ๕ ด้าน ได้แก่ ความเป็นไปได้ด้านหลักสูตร ความเป็นไปได้ด้านจัดการเรียนการสอน ความเป็นไปได้ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ความเป็นไปได้ด้านนิเทศ ความเป็นไปได้ด้านวัดผลและประเมินผล

๕. ผลการวิจัย

๕.๑ สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

ด้านหลักสูตร ได้แก่ สรุปผลการดำเนินการจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตร ติดตามและประเมินผลการจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการสาระความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้านกิจกรรมเสริมการเรียน ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม มีกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีการสอนแบบบูรณาการทั้งเนื้อหาและวิธีการ

ด้านนิเทศ ได้แก่ โรงเรียนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และช่วยกำกับใจครูในการปฏิบัติงาน มีการจัดอบรมครูนิเทศก่อนการออกนิเทศนอกโรงเรียน ส่งเสริมให้มีการนิเทศเยี่ยมบ้านนักเรียน

ด้านวัดผลประเมินผล ได้แก่ มีการประเมินจากการปฏิบัติ เช่น การบ้าน เป็นต้น มีการแจ้งผลการประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง มีการวางแผนกำหนดระยะเวลาการวัดผลและประเมินผล

๕.๒ การพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ

ด้านหลักสูตร โรงเรียนการกุศลของวัดต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง วางแผนการประเมินและพัฒนาหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

ด้านการจัดการเรียนการสอน จัดส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมเน้นบูรณาการร่วมกับเนื้อหา ผู้เรียนมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรม และจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง

ด้านการนิเทศ จัดประชุมอบรมครูก่อนออกนิเทศเสมอ ส่งเสริมให้มีการนิเทศเยี่ยมบ้านนักเรียน และประเมินผลการนิเทศเสมอ

ด้านการวัดผลประเมินผล โดยจัดประชุมวางแผนการวัดและประเมินผล วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยปราศจากอคติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลและประเมินผล

สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาและทฤษฎีพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ได้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาและทฤษฎีพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ที่เน้นการคิดโยนิโสมนสิการและการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ (ปรโตโฆสะ) หลักสูตรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และกิจวัตรประจำวัน โครงสร้างหลักสูตรมีมวลประสบการณ์ในระดับอนุบาล ๑ ชื่อ “ก้าวแรกของชีวิต” ในระดับอนุบาล ๒ ชื่อ “รอบรู้ชีวิต” และในอนุบาล ๓ ชื่อ “พร้อมสู่โลกกว้าง” โดยในแต่ละมวลประสบการณ์ครอบคลุม ๓ สาระ คือ ตัวเรา ครอบครัวและชุมชน โลกรอบตัว ๒) ผลของการใช้หลักสูตร มี ๒ ประเด็น คือ พัฒนาการของเด็กตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๑๒ ข้อ ของโรงเรียนอนุบาลบ้านฝันดี พบว่า เด็กส่วนใหญ่บรรลุมาตรฐานในทุกข้อ เด็กที่ไม่ผ่านมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในบางข้อ คือ เด็กพิเศษ เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า เด็กเตรียมอนุบาล อีกประเด็นหนึ่ง คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนครูและผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตร พบว่า ทุกฝ่ายเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญาโรงเรียน นโยบายการศึกษาและบริบทของสังคม ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ต่อ คุณลักษณะเด่นของเด็กหลังจากเข้าร่วมหลักสูตร คือ มีทักษะการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสได้ดี มีทักษะในการช่วยเหลือตนเองสูง รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น มีความมั่นใจในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น รักการทำงานและคิดเป็น^๕

๕.๓ รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ CLASM MODEL ได้แก่

C = Courses (หลักสูตร) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พัฒนาหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

^๕ ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร, “การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาและทฤษฎีพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑), บทคัดย่อ.

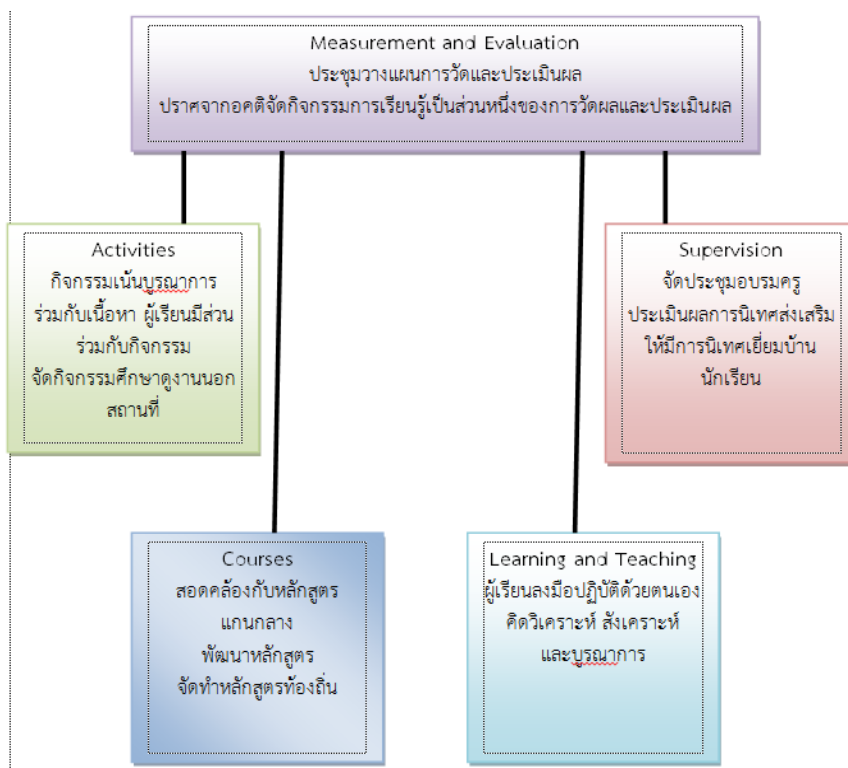
L = Learning and Teaching (การเรียนรู้การสอน) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ

A = Activities (กิจกรรมเสริมการเรียนรู้) กิจกรรมเน้นบูรณาการร่วมกับเนื้อหา ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งกิจกรรม จัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่

S = Supervision (นิเทศ) จัดประชุมอบรมครู ประเมินผลการนิเทศส่งเสริมให้มีการนิเทศเยี่ยมบ้านนักเรียน

M = Measurement and Evaluation (วัดและประเมินผล) ประชุมวางแผนการวัดและประเมินผล ปราสจากอดีตจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลและประเมินผล

๖. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

อธิบาย ACADEMIC ADMINISTRATION DEVELOPMENT OF KANKUSON SCHOOL IN BUDDHISM TO EXCELLENCE MODEL ได้ดังต่อไปนี้

C = Courses (หลักสูตร) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พัฒนาหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

L = Learning and Teaching (การเรียนรู้และการสอน) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ

A = Activities (กิจกรรมเสริมการเรียนรู้) กิจกรรมเน้นบูรณาการร่วมกับเนื้อหา ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อกิจกรรม จัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่

S = Supervision (นิเทศ) จัดประชุมอบรมครู ประเมินผลการนิเทศส่งเสริมให้มีการนิเทศเยี่ยมบ้านนักเรียน

M = Measurement and Evaluation (วัดและประเมินผล) ประชุมวางแผนการวัดและประเมินผล ปราสจากอดีตจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลและประเมินผล

๗. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๗.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรท้องถิ่น

๒) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

๓) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนให้กับนักเรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลายและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเชิงประจักษ์

๗.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาควรปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัดควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนและชุมชนร่วมกัน

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัดควรจัดให้มีการประชุมเพื่อการวางแผนการออกนิเทศของครูนิเทศและการเตรียมความพร้อมในการตรวจเยี่ยมบ้านของนักเรียน

๔) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัดควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นของผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

๗.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) เนื่องจากงานวิจัยในประเด็นรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ ควรทำวิจัยในประเด็นการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ
- ๒) ควรมีการทำการวิจัยในประเด็นรูปแบบการบริหารวิชาการด้านการผลิต และใช้สื่อในการเรียนการสอนของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา สู่ความเป็นเลิศ
- ๓) ควรมีการทำวิจัยในประเด็นแนวทางการพัฒนาหรือกลยุทธ์การบริหารวิชาการด้านการนิเทศการเรียนการสอนโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

บรรณานุกรม

- ดิศกุล เกษมสวัสดิ์. “การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด”. **วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๑.
- ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร. “การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนา และทฤษฎีพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต** หลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑.
- รุ่งทิwa จันทน์วัฒนวงษ์. “การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสอนสอดแทรกจริยธรรม ของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๙.
- สำนักงานกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. **วาระการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ กลุ่มและสมาคมโรงเรียนเอกชนของวัดในพระพุทธศาสนา**. เพะเยา: สำนักงานกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, ๒๕๕๔.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. มกราคม ๒๕๕๑. **พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว เขตวังทองหลาง, ๒๕๕๑.
- อกินันท์ จันตะนี รศ.ดร. และปรีชา วรารัตน์ไชย ดร.. “การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หลักสูตรระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของเอกชน”. **รายงาน การวิจัย**. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๑.

